

буржуазні виробничі відносини. В порівнянні класичного кодексу епохи промислового капіталізму – Цивільного кодексу Франції 1804 р., який характеризується ясністю і недвозначністю юридичних формулювань, німецьке Уложення має складний стиль викладу і формулювання навіть для юриста-професіонала. Це сприяло довільному тлумаченню закону. Все ж таки, Уложення виявилось не менш стійким, ніж французький Цивільний кодекс. Воно справило свій вплив не тільки на сучасне цивільне законодавство багатьох країн, але й продовжує діяти у Німеччині.

Список використаних джерел:

1. Гегель Г. В. Ф. Філософія права: пер. с нем. / Г. В. Ф. Гегель. – М.: Мысль, 1990. – 524 с.
2. Тибо А. Ф. Ю. О необходимости общего гражданского права для Германии / А. Ф. Ю. Тибо // Система современного римского права. Т. 1 / Ф. К. Савиньи, фон; пер. с нем. Г. Жигулина; под ред. О. Кутателадзе, В. Зубаря. – М.: Статут, 2011. – С. 108-115.
3. Шершеневич Г.Ф. Наука гражданского права // Статут, 2003. – С. 237-240.

Іванова А.О.

студентка,

Науковий керівник: Алімов К.О.

кандидат юридичних наук, старший викладач,

Запорізький національний університет

СВІДОК ЯК СУБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Юридично значущі факти правового спору встановлюються за допомогою доказів. Відповідно до ст. 57 Цивільного процесуального кодексу України (далі ЦПК) доказами є будь-які фактичні дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин, що обґрунтовують вимоги і заперечення сторін, та інших обставин, які мають значення для вирішення справи. Однак, в деяких випадках, найбільш дієвим доказом є показання свідків.

Положення свідка як суб'єкта цивільного процесу визначає ст. 50 ЦПК і згідно ч.1 даної статті свідком може бути кожна особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи. Законом чітко не встановлено обмеження стосовно віку свідка, адже у порядку встановленому ст. 182

ЦПК передбачена можливість допиту у якості свідків навіть малолітніх і неповнолітніх осіб. Однак, є важлива вимога до особи свідка, а саме – дана особа повинна бути в змозі правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, і надавати про них свідчення.

Слід зазначити, що ст. 62 ЦПК передбачає можливість допиту сторін, третіх осіб та їх представників як свідків, але лише за їх згодою. Є особи які відповідно до закону не підлягають допиту як свідки, цей перелік визначений ст. 51 ЦПК, а саме:

1) недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання;

2) особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з їхнім службовим чи професійним становищем, – про такі відомості;

3) священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих;

4) професійні судді, народні засідателі та присяжні – про обставини обговорення у нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення рішення чи вироку.

Також слід зазначити, що згідно ч. 2 ст. 51 ЦПК особи, які мають дипломатичний імунітет, не можуть бути допитані як свідки без їхньої згоди, а представники дипломатичних представництв – без згоди дипломатичного представника.

Ч. 2 ст. 50 передбачено, що свідок зобов'язаний з'явитися до суду у визначений час і дати правдиві показання про відомі йому обставини. Важливо наголосити, що свідок повинен бути належним чином повідомлений про час і місце розгляду справи, адже це має важливе значення для забезпечення присутності свідка під час судового розгляду. Вважаємо за необхідне звернути увагу на ч. 1 ст. 94 ЦПК, яка закріплює, що належно викликаний свідок, який без поважних причин не з'явився в судові засідання або не повідомив про причини неявки, може бути підданий приводу через органи Національної поліції з відшкодуванням у дохід держави витрат на його здійснення. Ч. 1 ст. 74 ЦПК визначає, що суд викликає свідка судовою повісткою за клопотанням особи, яка бере участь у справі. Якщо з поважних причин, прибуття свідка є неможливим, ч. 3 ст. 50 зобов'язує своєчасно повідомити про це суд.

Як вже зазначалося, згідно ч. 2 ст. 50 ЦПК свідок зобов'язаний не тільки з'явитися у визначений час до суду, але й дати правдиві показання

про відомі йому обставини. З цього приводу ч. 5 цієї ж статі визначає, що за завідомо неправдиві показання або за відмову від давання показань з непередбачених законом підстав свідок несе кримінальну відповідальність, а за невиконання інших обов'язків – відповідальність, встановлену законом. На нашу думку, відповідальність за надання завідомо неправдивих показань сприяє більш повному, правильному та об'єктивному дослідженню обставин справи, адже у багатьох випадках показання свідків мають ключове значення.

Законом визначені не тільки обов'язки, але й певні права свідка як суб'єкта цивільного процесу. Слід звернути увагу на ч. 4 ст. 50 ЦПК, яка передбачає такі права:

1) свідок має право давати показання рідною мовою або мовою, якою він володіє

У цьому випадку закон передбачає можливість залучення до процесу перекладача згідно ст. 55 ЦПК.

2) користуватися письмовими записами

Однак слід зазначити певні обмеження щодо даного права, адже як встановлено ст. 181 ЦПК свідок, даючи показання, може користуватися записами в тих випадках, якщо його показання пов'язані з будь-якими обчисленнями та іншими даними, які важко зберегти в пам'яті. Ці записи подаються судові та особам, які беруть участь у справі, і можуть бути приєднані до справи за ухвалою суду.

3) відмовитися від давання показань у випадках, встановлених законом.

Такі випадки передбачені ст. 52 ЦПК, де наведено перелік осіб які мають право відмовитись від давання показань, але при відмові від давання показань, особа зобов'язана повідомити причини такої відмови.

4) на компенсацію витрат, пов'язаних з викликом до суду.

Це право більш детально регламентоване ст. 86 ЦПК, яка безпосередньо передбачає види витрат, зобов'язані сторони, та загальний порядок компенсації таких витрат.

Переглянувши законодавчо визначені права та обов'язки свідка, як учасника цивільних правовідносин, ми можемо зробити висновок, що свідок є важливим і на нашу думку незамінним суб'єктом цивільного процесу. Свідок, має власні, і головне індивідуальні спостереження певних обставин справи, що у значному обсязі допомагає об'єктивному вирішенню справи по суті.

Список використаних джерел:

1. Цивільний процесуальний кодекс України: чинне законодавство станом на 12 вересня 2017 року: Офіц. Текст. – К.: Алерта, 2017. – 168 с.
2. Науково-практичний коментар до Цивільного процесуального кодексу України: <http://legalexpert.in.ua>.
3. Наукова публікація: «Показання свідків як засіб доказування в цивільному судочинстві». – Марченко Р. В., 25.12.2011.

Кирпа Ю.В.

студентка,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

СПВІДНОШЕННЯ ПРЕДСТАВНИЦТВА ТА АГЕНТСЬКОГО ДОГОВОРУ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС

Агентський договір своїм походженням зобов'язаний англо-американському праву. Якраз у праві США і Великобританії агентський договір отримав розповсюдження як договір, який опосередковує відносини представництва. У країнах загального права під представництвом розуміється «правовідношення, в якому одна особа (агент) представляє іншу особу (принципала) і уповноважена вчинювати дії для останнього». Під агентом розуміють комісіонера, торгового представника, брокера або страхового агента, тощо. В англо-американському праві термін «агент» вживається як в широкому значенні, яке охоплює усі види представництва і посередництва, так і в більш вузькому – відповідно до якого агентом є особа уповноважена на укладення угод і здійснення інших дій від імені і за рахунок представника або посередництва між сторонами при укладенні угод. В країнах континентальної системи права подібні відносини регулюється кількома видами цивільних договорів.

У розвинутих країнах Європейського Союзу близько половини зовнішньоторгового обігу товарів та послуг здійснюється із залученням посередників. Цим, зокрема, пояснюється прийняття в рамках ЄС ряду нормативних актів, що спрямовані на встановлення одноманітного правового регулювання та призвані сприяти розвитку економічних зв'язків між країнами ЄС. Так, вирішенню колізійних проблем у договірних відносинах присвячена прийнята в рамках ЄС в Римі 19 червня 1980 р. Конвенція про закон, що застосовується до договірних